

Gorján Ferenc
Vezérigazgató Úr részére

Debreceni Vízmű Zrt.
4025 Debrecen, Hatvan utca 12-14.

és

a Debreceni Vízmű Zrt. Felügyelőbizottsága
részére

Megfelelési tanácsadó éves jelentése az elvégzett feladatokról 2021. év

A köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény (továbbiakban: Takarékos Tv.) 7/J. § (3) bekezdése alapján a Debreceni Vízmű Zrt. (továbbiakban: Társaság) első számú vezetőjének olyan belső kontrollrendszert kell kialakítani és működtetni, amely a jogszabályi kötelezettségeknek való tudatos megfelelés, a kockázatok kezelése és a tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében azt a célt szolgálja, hogy a köztulajdonban álló gazdasági társaság

- a működése és gazdálkodása során a tevékenységét gazdaságosan, hatékonyan és eredményesen hajtja végre,
- az elszámolási kötelezettségeit teljesítse,
- megvédje az erőforrásait a veszteségektől, károktól és nem rendeltetésszerű használattól,
- működésével kapcsolatosan megfelelő, pontos és naprakész információ álljon rendelkezésre,
- biztosítsa a jogszabályi előírásoknak megfelelő, szabályozott, átlátható és etikus működését,
- védje a tulajdonos(ok) és az ügyfelek érdekeit,
- kezelje a köztulajdonban álló gazdasági társaság kockázatait, különös tekintettel az integritás kockázatokra.

A Társaság a köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszeréről szóló 339/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 9. § rendelkezéseivel összhangban 2021. évben létrehozta a megfelelésért felelős funkciót. A 2021. év rendhagyó ebből a szempontból, hiszen a 2021. évben működött először ez a funkció, korábbi években a gazdasági társaságoknál erre vonatkozó gyakorlat, tapasztalat nem volt.

A Társaságnak a belső kontrollrendszerhez kapcsolódó feladatokat jogszabályi előírás alapján először 2021. évben kellett ellátnia, amely azt eredményezte, hogy a Társaság belső működését, a már gyakorlatban működő mechanizmusait a jogszabályi előírás keretei közzé kellett illesztenie. Azt a jogszabály alkotói is elismerik, hogy a jogszabályoknak megfelelően működő belső kontrollrendszer kialakítására és aszerint történő működtetésére nem elég egy év, azonban a belső kontrollrendszer folyamatos fejlesztésével a jogszabály által előírt célok megvalósíthatók.

A Társaságnál a megfelelési funkciót 2021. évben a Debreceni Vagyonkezelő Zrt-vel a köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszeréről szóló 339/2019. (XII.23.) számú kormányrendeletnek való megfelelés támogatása céljából kötött szerződés keretében az iCont 2002 Tanácsadó és Szolgáltató Kft. látta el 2021. február 1-től.

A megfelelési tanácsadó a 2021. évi munkája során a Korm. rendelet előírásait, a Nemzeti Vagyon Kezeléséért Felelős Tárca Nélküli Miniszter és a Pénzügyminisztérium által 2020. decemberben a köztulajdonban álló gazdasági társaságok részére a belső kontrollrendszer kialakításához és működtetéséhez kiadott Irányelvben, a Nemzeti Vagyon Kezeléséért Felelős Tárca Nélküli Miniszter és a Pénzügyminiszter által 2021. februárban a köztulajdonban álló gazdasági társaságok részére a belső kontrollrendszer kialakításához és működtetéséhez kiadott Kézikönyvben megfogalmazott ajánlásokat vette figyelembe, ezekkel összhangban járt el.

A megfelelési tanácsadó a belső kontrollrendszer felmérése és fejlesztése elősegítése érdekében információkat kért be a Társaságtól, azokat értékelte és javaslatokat fogalmazott meg a Társaság első számú vezetője részére. A Társaság részéről érkező megkereséseket, kérdéseket az év során a megfelelési tanácsadó fogadta, azokat kezelte.

A 2021. évben elvégzett feladatok bemutatása

1. Belső kontrollrendszer fogalmának megismertetése a társasággal, a megfelelési tanácsadó funkció szerepének ismertetése a belső kontrollrendszer kialakításában és működtetésében

Bemutakozás keretében a belső kontrollrendszernek a jogszabályi előírásoknak megfelelő kialakítása és működtetése elősegítése érdekében a vezetés részére ismertetésre kerültek a belső kontrollrendszerrel kapcsolatos fogalmak, a belső kontrollrendszer működtetéséhez kapcsolatos prioritások, a megfelelési tanácsadó funkció szerepe és feladatai, a megfelelési tanácsadó funkció és a belső ellenőrzés szerepének különbségei.

Meghatározásra kerültek a 2021. év indításához kapcsolódó feladatok. Úgy mint a

- A feladatok éves ütemezésének jóváhagyása az FB egyetértésével
- Belső kontroll kézikönyv elkészítése
- Integrált kockázatkezelési rendszer belső szabályzat elkészítése
- Kockázatkezelési munkacsoport létrehozása
- Társaság folyamatainak azonosítása – folyamatgazdák kijelölése
- Havonta kérdőív alapján önértékelés a szervezeti egységek vezetőitől. Az önértékelést elemzi a megfelelési tanácsadó.

A feladatok között került meghatározásra, hogy az integritást sértő események bejelentési rendszerével kapcsolatos szabályokat, és a bejelentési platformot mindenki számára elérhetővé és közzismertté kell tenni.

2. Vezetői nyilatkozat minta kiküldése a társaság részére, a nyilatkozat kitöltését segítő önellenőrző kérdőív megküldése

Annak érdekében, hogy a Társaság első számú vezetője megismerje, hogy a belső kontrollrendszer kialakítására, működtetésére a Korm. rendeletnek melyek az elvárásai, a Társaság első számú vezetője részére megküldésre került a Korm. rendelet alkalmazását segítő, a Nemzeti Vagyon Kezeléséért Felelős Tárcza Nélküli Miniszter és a Pénzügyminiszter által kiadott Kézikönyvben ajánlott szempontrendszer.

A cél a vezetés támogatása volt annak érdekében, hogy ráilásson a jogszabályi előírásokon túl a mögöttes tartalomra, mely gyakorlati feladatok megvalósításával tudja majd a Társaság elérni a Korm. rendelet elvárásai szerinti kialakítást és működtetést. A megfelelési tanácsadó feladata felhívni a figyelmet a végrehajtandó feladatokra, emellett a kérdőív megküldésével az első számú vezető részére komplex rálátást kívánt nyújtani a megfelelési tanácsadó a szempontrendszer előzetes megküldésével.

A belső kontrollrendszer öt elemének kialakítását és működtetését elősegítő önellenőrző kérdőív kérdései igazodtak a jogszabályi előírásokhoz. Segítséget nyújtanak a rendszerelemek értékeléséhez, ezáltal a Korm. rendelet 11. § -ban előírt, a belső kontrollrendszer működésének értékeléséről szóló vezetői nyilatkozat megtételét támogatják.

A megfelelési tanácsadó 2021. évben a belső kontrollrendszer felmérését ezen kérdőív mentén végezte. A felmérés alapján történt a belső kontrollrendszer értékelése és a belső kontrollrendszert érintő javaslatok kidolgozása.

3. Szervezeti etikai normákkal és az integritás témakörével kapcsolatos képzés szervezése, megtartása (július, december)

Megfelelési tanácsadás keretében a 2021. évben két alkalommal szervezeti etikai normákkal foglalkozó és integritást segítő képzés került megszervezésre és megtartásra.

Az előadáson az etikai normákat és szabályokat tartalmazó hatályos etikai kódex, a belső bejelentési rendszerről szóló szabályzat és az összeférhetlenségről szóló szabályzat főbb elemei kerültek ismertetésre. Kiemelt terület volt

- elvárt etikai normák,
- a normasértésekhez kapcsolódó fogalmak értelmezése,
- a belső bejelentési rendszer megismertetése,
- illetve az összeférhetlenséggel kapcsolatos nyilatkozatra vonatkozó szabályok megismertetése.

A decemberi előadáson szó volt arról, hogy melyek azok a tényezők, amelyek a visszaélésekhez, csaláshoz vezethetnek. A csalási háromszög modell alapján a lehetőségek, az öngigazolás és az ösztönzés/nyomás tényezők az egyénben olyan változást indukálhatnak, amelyek a szervezetet érintő visszaéléshez vezet.

Az integritást sértő események kockázatának csökkentésére a Társaságnak a belső kontrollrendszer megfelelő kiépítésével és működtetésével kell válaszokat adni.

A résztvevők az előadás végén kérdéseket tehettek fel.

A képzésen résztvevők jelenléti ív aláírásával igazolták részvételüket.

4. Szervezeti integritást sértő bejelentések kezelése

A megfelelési tanácsadó a Társaság hatályos Belső bejelentési rendszerről szóló szabályzata alapján ellátta a belső bejelentő rendszer kezelését. A 2021. év során a Belső bejelentési rendszerről szóló szabályzat módosult annak elősegítése miatt, hogy a bejelentések közvetlenül a megfelelési tanácsadóhoz rendelt elérhetőségre érkezzenek. Létrehozásra került a közvetlenül a megfelelési tanácsadóhoz rendelt e-mail cím.

Elkészültek a Belső bejelentési rendszerről szóló szabályzattal összhangban lévő bejelentések kezelése munkalap, illetve a bejelentések kezelésének nyilvántartása.

A megfelelési tanácsadóhoz 2021. évben két bejelentés érkezett. A bejelentés tartalmának értékelése alapján a bejelentések integritást sértő eseménynek minősültek, így azok érdemben kivizsgálásra kerültek. A hatályos Belső bejelentési rendszerről szóló szabályzat rendelkezéseivel összhangban a bejelentések adatai, a vizsgálat lefolytatásának módja, a vizsgálat megállapításai munkalapon rögzítésre kerültek.

A bejelentések vizsgálata során nem igazolódott, hogy integritást sértő események történtek. A vizsgálat megállapításai alapján a megfelelési tanácsadó javaslatot tett olyan kontrollok kialakítására és működtetésére, amely a bejelentésekben szereplő visszaélések feltárását segítik. A megelőző jellegű kontrollok, és az időben feltárt hiányosságok csökkentik az okozott kár Társaságra mért hatását.

A Társaság a bejelentések tekintetében a belső kontrollrendszer elemei közül a kontrolltevékenységek és az információs rendszer elemek fejlesztésére 7 intézkedést hozott.

Az integritást sértő bejelentésekhez kapcsolódóan 2021. évre elkészült a bejelentések kezelésének nyilvántartása.

5. Belső kontrollrendszer felmérése

A Korm. Rendelet 10. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a megfelelési tanácsadó feladata a belső kontrollrendszer, integrált kockázatkezelési rendszerrel kapcsolatos feladatok koordinálása, a belső kontrollrendszer vizsgálata, működtetésére vonatkozó javaslatok kidolgozása.

Ahhoz, hogy lássuk, hogy a Társaságnak milyen fejlesztéseket kell megtennie a belső kontrollrendszer tekintetében ahhoz, hogy a Korm. rendelet előírásai szerint legyen az kiépítve és működtetve, első feladatként fel kellett mérni a már meglévő belső szabályrendszert, a kialakult információs, kommunikációs, irányítási rendszert, a kockázatkezelési rendszert, a kontrolltevékenységeket, a nyomonkövetési (monitoring) rendszert.

A felmérést a Korm. rendelet 11. §-ban meghatározott nyilatkozat tartalmának megfelelően egy kérdőív alapján végeztük munkacsoportban. A felmérés során megtekintettük a Társaságnál fellelhető, a belső kontrollrendszer egyes elemeinek működését alátámasztó dokumentumokat, valamint személyes interjút készítettünk a gazdasági terület és a humánerőforrás- gazdálkodás terület vezetőjével.

A felmérés eredményeként a megfelelési tanácsadó megállapította a belső kontrollrendszer 5 eleménél (kontrollkörnyezet, integrált kockázatkezelési rendszer, kontrolltevékenységek, információs és kommunikációs rendszer, nyomonkövetési rendszer) azokat a területeket, amelyek

- összhangban vannak a Korm. rendelettel, valamint a Korm. rendelet előírásainak megfelelő működést segítő útmutatókkal, ajánlásokkal, illetve a Társaság tevékenységével kapcsolatos, Társaságra vonatkozó jogszabályokkal,
- fejlesztést igényelnek,
- hiányoznak a Korm. rendelet, valamint a Korm. rendelet előírásainak megfelelő működést segítő útmutatók, ajánlások, illetve a Társaság tevékenységével kapcsolatos, Társaságra vonatkozó jogszabályok alapján.

A felmérés nem egy hatósági ellenőrzés volt, az interjún elhangzottak elfogadásra kerültek, azok alátámasztásra nem minden esetben történt meg a dokumentum bekérése. Nem volt cél, hogy minden állítást dokumentumokkal alátámasztottan vizsgáljon a megfelelési tanácsadó. A felmérésnek célja az volt, hogy átfogó képet kapjon a Társaság belső kontrollrendszerének működéséről, meghatározza az előzetes felméréssel elsősorban a rendeletnek megfelelő kialakítás és működés első lépéseire tartozó prioritásokat. Emiatt a felmérés megállapításai és a javaslatok is átfogóak, nem részletbe menők voltak. A megismerés rendszerszemléletű volt.

A felmérés tapasztalatairól a megfelelési tanácsadó vezetői levélben tájékoztatta a Társaság első számú vezetőjét. A vezetői levél tartalmazta a belső kontrollrendszer kialakítását, működését érintő főbb megállapításokat és javaslatokat.

A Társaság részéről érkező, a megállapításokkal, javaslatokkal kapcsolatos kérdéseket a Társaság első számú vezetőjével értelmeztük, átbeszéltük.

A megfelelési tanácsadó célja, hogy a felmérés eredményeként létrejött válaszokat a követő években részletesen megvizsgálja és elemezze, és ott, ahol a felmérés során megfelelést állapított meg, de a részletes vizsgálat során az eltérő értelmezésből adódóan hiányosságok előfordulnak, további fejlesztési javaslatokat fogalmazzon meg.

6. A belső kontrollrendszer 2021. évi fejlesztésének nyomonkövetése

A belső kontrollrendszert érintő 2021. évben megtett intézkedésekhez elkészítésre került a belső kontrollrendszert érintő intézkedések nyilvántartása munkalap. A tervezett intézkedésekről szóló nyilvántartás segíti

- a Társaság első számú vezetőjének rálátását a belső kontrollrendszer fejlesztésének irányára,
- a belső kontrollrendszer fejlesztésének végrehajtásában résztvevő munkatársakat abban, hol tartanak a feladattal,
- a megfelelési tanácsadót annak nyomonkövetésében, hogy a javaslatok figyelembevételével a Társaság hogyan halad a fejlesztésben. További fejlesztendő terület meghatározásában.

A nyilvántartás alkalmas volt az intézkedések nyomonkövetésére, a megvalósítás státuszának nyilvántartására is.

A tervezett, illetve a megtett intézkedésekről először 2021.10.06-án, majd ezt követően havonta kért be adatokat a megfelelési tanácsadó. Az intézkedések kidolgozását a belső kontrollrendszer felmérése kapcsán tett javaslatok mentén, valamint az önellenőrző kérdőív pontjai alapján javasolta megtenni.

A Társaság 2021-ben elkészítette és 1 alkalommal bővítette a belső kontrollrendszert érintő intézkedések nyilvántartását. A nyilvántartás alapján a Társaság 21 db intézkedést hozott (a bejelentéseket érintő intézkedésekkel együtt) a 2021. évben a belső kontrollrendszer fejlesztésére. Az intézkedések a belső kontrollrendszer mind az 5 elemét érintették.

7. Belső szabályozás véleményezése

A belső kontrollrendszer felmérése kapcsán a belső szabályozottság is felmérésre került tekintetben, hogy a jogszabályi rendelkezések által előírt szabályzatokkal rendelkezik-e a Társaság. Az esetlegesen hiányzó szabályozásra a megfelelési tanácsadó felhívta a figyelmet. A meglévő belső szabályzatoknál annak felülvizsgálata, hogy azok a jogszabály által előírt kötelező tartalommal rendelkeznek-e, 2021-ben nem történt, arra a követő években kell figyelmet fordítani.

8. Integrált kockázatkezelési rendszer kialakításának koordinálása

A Társaságnak a belső kontrollrendszert érintően a 2021. évi prioritást jelentő feladata az integrált kockázatkezelési rendszer kialakítása volt. Egy rendszer akkor működőképes, ha valamennyi eleme kiépítésre kerül és működik. A belső kontrollrendszer felmérése során megállapításra került, hogy a belső kontrollrendszer elemei közül az integrált kockázatkezelési rendszer kialakítása nem kezdődött meg. Az integrált kockázatkezelési rendszer hiányában a belső kontrollrendszerrel nem lehet azt mondani, hogy kialakításra került, illetve működik.

A megfelelési tanácsadó irányítása, szakmai segítségnyújtása mellett 2021. évben kialakításra került az integrált kockázatkezelési rendszer, ezen belül

- elkészült és hatályba lépett az integrált kockázatkezelési rendszerhez kapcsolódó eljárásrend,
- azonosításra kerültek a főbb folyamatok,
- elkészült a folyamatleltár,
- elkészültek az azonosított folyamatok egy részénél a folyamatleírások a folyamat lépéseinek meghatározásával,
- megtörtént a folyamatok kockázatainak azonosítása, értékelése,
- meghatározásra került a kockázatkezelési stratégia,
- elkészült a kockázati leltár,
- elkészült a kockázatkezelési intézkedési terv.

Az integrált kockázatkezelési rendszer kiépítésével párhuzamosan elkészültek az azonosított folyamatok egy részénél az ellenőrzési nyomvonalak, amelyek a kontrolltevékenységek megvalósulását teszik átláthatóvá, és nyomonkövethetővé.

Az integrált kockázatkezelési rendszer kialakításában aktívan részt vett a közép és felső vezetés, a folyamatgazdák, a megfelelési koordinátor.

A folyamatok azonosítása 2021-ben nem fejeződött be, a következő év(ek)ben is elsődleges fontosságú a Társaság tevékenysége során előforduló folyamatok és a folyamatokhoz kapcsolódó kockázatok teljeskörű azonosítása.

9. Vezetői nyilatkozat előkészítése az első számú vezető részére

A Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése szerint a Társaság első számú vezetőjének nyilatkozatban kell értékelni a Társaság belső kontrollrendszerét. A nyilatkozatot a megfelelési tanácsadó készíti elő a Társaságnál megismert rendszer alapján.

A vezetői nyilatkozat előkészítésének alapját a Társaság által a Nemzeti Vagyon Kezeléséért Felelős Tárca Nélküli Miniszter és a Pénzügyminiszter által kiadott Kézikönyvben ajánlott szempontrendszerre adott

válaszok, a belső kontrollrendszer fejlesztése érdekében a 2021. évben a Társaság által tervezett és megvalósított intézkedések jelentik.

10. Támogatás az első számú vezető részére

A 2021. évben több alkalommal történtek munka megbeszélések. Ezeken többségében a belső kontrollrendszer Korm. rendelet szerinti értelmezése, a Korm. rendeletnek való megfelelés érdekében történtek egyeztetések. A munkamegbeszéléseken az első számú vezető és a gazdasági igazgató mellett a belső kontrollrendszer fejlesztésében feladatot végző munkatársak is részt vettek annak érdekében, hogy közösen gondolkodjunk a belső kontrollrendszer prioritást jelentő fejlesztendő területeiről, arról, hogyan lehet a meglévő, működő mechanizmusok felhasználásával a Korm. rendelet elvárásainak megfelelő belső kontrollrendszert kiépíteni és működtetni.

Az Állami Számvevőszék 2022. januárban jelezte, hogy a 2021. év tekintetében A többségi állami és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok integritásának monitoring típusú ellenőrzése tárgyban ellenőrzést indít. A megfelelési tanácsadó az ellenőrzéshez kért dokumentumok biztosítása érdekében nyilatkozatot adott ki arról, hogy a Társaságnál ellátja a szervezeti integritást sértő események és panaszok bejelentő rendszerének kezelését.

Budapest, 2022. 01. 18.

Borsós Gabriella
megfelelési tanácsadó
iCont 2002 Kft.